

Kuvar

Moja kuhinja bez otpada

Kuvar

Moja kuhinja bez otpada

Recepti i saveti iz ovoj kuvara nastali su kao rezultat nagradnog konkursa "Moja kuhinja bez otpada" u kojem je više od 60 korisnika društvenih mreža Fejsbuk i Instagram predložilo kreativna rešenja kako da svako od nas smanji otpad koji nastaje u procesu kuvanja i korišćenja namirnica u domu, ali i kako može da se iskoristi otpad od hrane, ukoliko nastane.

Konkurs je bio organizovan za vreme uskrsnjih i prvomajskih praznika kada se tradicionalno priprema veća količina hrane, ali i usled okolnosti izazvanih pandemijom korona virusa zboj kojih se češće nego inače kuvalo kod kuće. Pokrenuli smo ga da bi ukazali na problem nastanka otpada od hrane i započeli razmenu ideja kako bi smanjili količinu te vrste otpada.

Razlađanjem organskog otpada, kada se on nađe na nesanitarnim deponijama, nastaje metan, veoma zapaljiv i štetan gas sa efektom staklene bašte, koji negativno utiče na klimatske promene.

Trećina hrane proizvedene u svetu ne stigne do trpeza već se odbaci u selekciji nakon proizvodnje, u prodajnim lancima ili prilikom kupovine. Količina odbačene, a ipak iskoristljive hrane, dovoljna je da nahrani svih 827 miliona gladih ljudi na svetu. Sa druge strane, zboj očekivano porasta ljudske populacije do 2050. godine, potreba za globalnom proizvodnjom hrane će se povećati za 60 odsto. Istovremeno, prirodnih resursa koji se koriste za proizvodnju hrane je sve manje. Čak četvrtina sveže vode koristi se za proizvodnju hrane koja nikada neće biti pojedena. Zboj povećanja poljoprivrednih površina zemlju otimamo od šuma, koje imaju jednu od glavnih uloga u ublažavanju klimatskih promena. Ako nešto ne preduzmemo danas svet pozajemo više neće postojati. Tone jestive hrane koje svakodnevno završe na deponijama nas koštaju novca, a planetu Zemlju resursa.

Nema sumnje da svako od nas može doprineti akciji za klimu jednostavnim aktivnostima koje će sprovoditi u svom domu. Promenom ponašanja i navika hranu tretiramo kao vredan resurs. Razmenjujući iskustva o tome na koji način da planiramo nabavku namirnica i pripremamo obroke tako da ne ostavljamo otpad od hrane, inspirišemo jedni druge da živimo na održiv način u skladu sa principima koji ne ugrožavaju našu i budućnost narednih generacija.

Da mnogi tako već razmišljaju pokazali su nam i učesnici ovog konkursa: blogeri, aktivisti u oblasti životne sredine, škole, vrtići i građani, koji su svojim kreativnim savetima i receptima dali primer kako da smanjimo otpad od hrane i negativan uticaj koji on ima na klimatske promene. Žiri je imao težak zadatak da izabere najkreativnije objave tokom svake od tri sedmice, koliko je konkurs trajao, u aprilu i maju 2020. godine.

Nadamo se da ćete i sami pronaći inspiraciju i spremiti neke od ukusnih jela prema receptima iz kuvara.

Konkurs su organizovali Ambasada Švedske u Srbiji i Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), u partnerstvu sa Ministarstvom zaštite životne sredine, u okviru projekta „Izazov za upravljanje bio-otpadom“.

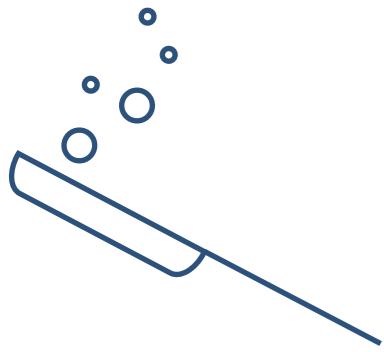
Beograd, 2020.

Fransin Pikap
Stalna predstavnica UNDP-a u Srbiji

4

*FB Milja Vuković
@ramanjesmecaivisesrece*

“ ”

Reciklažne palačinke. Dakle, ako imate domaći starter-divljii kvasac, onda povremeno možete da budeće u prilici da treba malo kvasca da odbacite (zbođ hranjenja kvasca). E sad, nema bacanja hrane! Naročito ako to može da se izbegne. S obzirom da možda hleb ne pravite tako često, nije moguće iskoristiti uvek taj kvasac za hleb ali može za - palačinke luče na Festu fermentacije bilo je predavanje o palačinkama od kiselog testa. Ja sam ih brže-bolje napravila. U ove palačinke se stavlja kvasac, brašno, ostaci od razne hrane (da, da reciklaža) ja sam stavila ostatke salate od krompira koju sam imala. Onda se smesa ostavi da kvasac u njoj napravi svoju magiju. Oko 15-24 sata. Ima raznih recepta, bacite pogled na internet. Ja sam pravila vege varijantu i super je.

@silentgastroart

BRUSCHETTI. Ili bilo koji dan posle nekog slavlja nakon kojeg ostane gomila hrane. Uglavnom od svega najčešće ostane hleb, možda dan ili dva star. Ja sam napravila "bakerolls", "bruschetti", kako god želite. Issecite tanke kriške hleba, poređajte u posudu koja može u rernu. Premažite kriške belim lukom, po želji posolite, prelijte malo uljem ili maslinovim uljem i alevom paprikom. Možete dodati i bilo koji začin preko. Ja nisam zbođ salate za filovanje. Zatim ubacite u rernu i pecite 10-ak minuta (može na 200 stepeni). Salatu sam, takođe, koristila koja je ostala od juče. Ovo je prava Uskršnja salata. Iskoristite jaja koja ste farbali, zatim dodajte pečenu papriku i sir. Izvadite svoje bruskete iz rerne i filujte salatom, ili bilo čime.

*Dragoslava Mladenović
@zeljica_handmade_cards*

5

Pravimo domaće od lokalnih sastojaka, smanjujemo otpad, gotovo da ga i nema... pšenica sa naših polja, mnošto ljubavi i ne može da ne uspe: 250 ml mlake vode, suvi kvasac, kašika šećera, 1,5 kašičica soli, 4 kašike ulja, 500 g brašna i dobra volja.

“
2
○
○
○
○
○

@shobaja
Nebojša Andjelković

Korenasto povrće je očišćeno i naseckano na kockice. Deo ide u zamrzivač, deo čuvam za jačanje čorbu. Od ostataka čišćenja, koje prvo pečem da se karamelizuju, pa ih kuvam, pravim povrtni bujon. Iz zamrzivača sam izvadio neke ostatke od jačnjetine, uglavnom koske sa malo mesa i jedan pikalj koji pečem. Koske kuvam, sa njih skidam meso, a vodu u kojoj su se kuvale proceđenu spajam sa povrtnim bujom. Dinstam kockice korenastog povrća, dodajem meso, bujon i sa pavlakom i žumancetom zakuvavam divnu čorbicu. Gotov ručak niodčeqa!

1
2

3
4

“
@receptimalebabe

Obrok salata. Verovatno imate dane kada vam se ništa ne kuva, onda otvorite frižider, pokupite svoje povrće koje nađete, sačekajte, dodajte tunjevinu ili samo neke makarone, pirinač i šta nađete, ukombinujete da se ne bacu i gotov vam je ručak. Recept: pola krastavca, 1 avokado, pola crvenog luka, 1 mladi luk, peršun, tunjevina, himalajska so, biber, limunov sok, maslinovo ulje. Sve dobro izmešati, dodati prepečen susam.

“
@lucy_lu_nis

Ostatke hrane možemo iskoristiti na mnogo načina. Ja sam napravila tople sendviče. Ostaci starog hleba, malo ruske salate, čajne, parizera, 1 paprika, malo majoneza, ako vam je ostao kačkavalj možete ga narendati i iseći na kockice, sve to nabacajte na hleb i zapecite.

“
@donorum

Pa-pa-nama Palačinke! Sastojci: Banane, jaja, šećer, cimet. Recept: Oluštite 2 banane koje su Vam pocrneli i koje ste želeli da bacite. Viljuškom ih u činiji izgnječite i dodate dva jaja i malo cimenta i šećera po želji. Kada ste smesu dobro umutili i sjednili vreme je da upalite šporet i zagrejete teflonski tiganj. Nakon toga počinjete da stavljate smesu u količini kao za američke palačinke. Palačinke pecite sa obe strane po 3 minute.

PA-PA-NAMA
PALAČINKE

- BANANE-
- JAJA-
- ŠEĆER-
- CIMET-

RECEPTI STOP RASVODU HRANE
www.donomum.org

7

8

@iwanna_momof4kids ... @dashinasuperhrana

Ako ste od onih koji mese hleb, onda znate da se uvek zamesi malo više i ostane testa. Hleb je namirnica koja se u našoj zemlji najviše jede i nažalost, najviše bacá. Na selu dosta manje, nego u gradu, jer se u selu bajat hleb može iskoristiti kao hrana za domaće životinje. Ali taj višek testa, ja najčešće iskoristim za mekike. Verujem da je većini poznato da se testo razvuče na neku deblijinu prsta, iseče i prži na ulju.

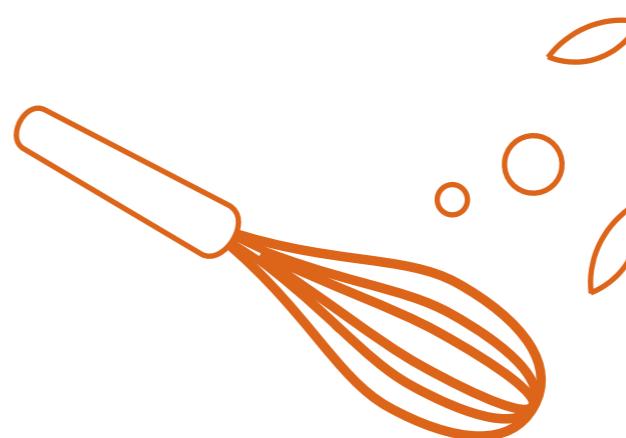

Kako iskoristiti sve, da nemamo otpada u našoj kuhinji? Spremila sam recept od Uskršnjih namirnica. Za ovaj Uskršnji tart trebaće vam: 5 kuvanih jaja (može i više, pravite u zavisnosti koliko vas je u kući); oko 300g hleba, ja sam pravila zdravu varijantu sa heljdom, semenkama, lanenim brašnom, vi koristite vaš koji vam je ostao; 3 čeri paradajza; 200 g spanaća; 100 g čureća šunke (vi koristite suhomesnato koje je vama ostalo); 200 ml vrhnja za kuhanje; 100 g feta sira (ili sira koji vam je ostao, može i gauda rendana); so, čili i zdrava vegeta.

Koristite kalup za torte ili tart. Obložite papirom za pečenje. Hleb naseckate na kockice i obložite dno kalupa. Jaja isečete na komadiće i redate preko hleba. Preko jaja stavite spanać, zatim naseckanih čeri paradajz i čureća šunka. Vrhne za kuhanje pomešajte sa sirom koji vam je ostao, dodajte začine i prelijete preko svega. Pecite 20-tak min na 200 °C.

@receptimalebabe

Recept za lepinje od onoga što vam je ostalo u frižideru: 2 deci jogurta, 1 jaje, pola kašičice sode bikarbune, 1 kašičica soli, pola kašičice šećera, 2 kašike maslinovog ulja, 400 g brašna postepeno dodavati. Umesiti testa. Podeliti na četiri dela, svaki premesiti i ostaviti da stoji dok ne napravite fil od 120 g kačkavalja, so, 1 jaje, мало peršuna. Opticu prstima razvuci, stavljati po kašiku fil-a, zatvoriti i još malo je razvući. Zagrejan tiganj poprskati sa malo ulja, staviti lepinju i poklopiti. Pržiti po 2 minute sa svake strane na srednjoj temperaturi. Svaku premazati otopljenim puterom i marinadom od otopljenog putera i peršuna.

@pomocporodici

Kiflice su napunjene mesom od uskršnjeg roštilja, a rižoto je sa polupanim uskršnjim jajima (oljuštenim) i malo salate od rukola.

Iskorišćenje 100%. U mojoj kuhinji nema otpada. Kada želim hladno ceđeni sok od voća i povrća, a da iskoristim bio otpad:

1. Oljušila sam povrće cveklu, šargarepu. Njihove kore odložila, kao i ostatke jabuka spremila za odlaqanje u komposteru. Na taj način ču procesom kompostiranja, da dobijem kompost, tj. prehranu za svoje zemljište. Moja bašta je veoma zahvalna.

2. Kore od citrusa sam naseckala i spremila za sušenje u uređaju "dehydrator", može i na vazduhu, suncu, ali potrebno je više dana. Kada se osuše, tj. potpuno oslobođe vlaže, spremne su za mlevenje. Na taj način dobijamo fini prah od citrusa i možemo ga koristiti za pripremu poslastica u vidu aroma, ili pripremati čaj od ovoj divnog praha. Takođe, kore ostavljam u tegli, prelivam sirćetom i ostavim da odstoji nedelju dana. Dobila sam tečnost za sudove. Sjajna stvar!

3. Pulpa kao krajnji produkt ceđenja i dobijanja soka se koristi radi dobijanja kreker-a. Suši se u dehidratatoru i od cvekla, šargarepe i jabuke dobila hrskavu poslasticu. Iz sokovnika dobila fantastičan sveže ceđeni sok od cvekla, šargarepe, jabuke, limuna, narandže, a ostatke procesa iskoristila na najbolji mogući način. Smanjimo otpad u domaćinstvu. Po mogućnosti iskoristimo ga i sprečimo odlaqanje na deponijama.

“

@mojdomaćak

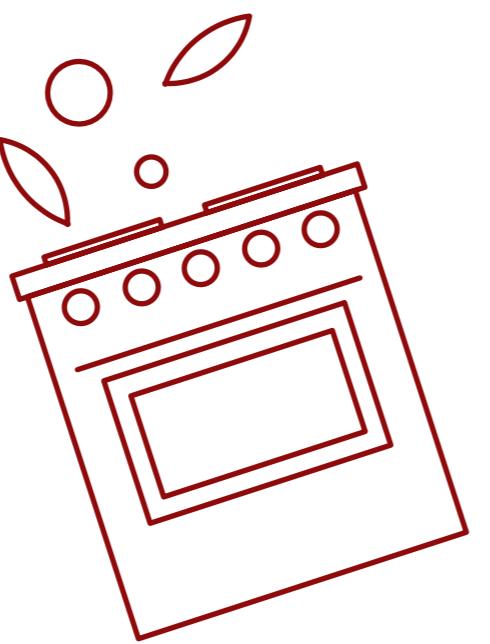
Zamislite 5 novčanica od po 2000 dinara. Sada ih zamislite u kanti. Toliko baci svaki pojedinačni član tvog domaćinstva na godišnjem nivou, bacanjem hrane. S jedne strane se žalimo da nam je sve skupo, a kako i da ne bude kad se rasipamo kao da svega imamo beskonačno? S druge strane, postoji i ona čuvena kako naš stomak nije kanta za đubre i kako je bolje da se hrana baci nego da se mi prejedemo. Mislim da je rešenje negde između i da hrani ne treba ni bacati, ni prejedati se, samo dobro organizovati obroke i na taj način neće doći ni do jednog od ova dva. Kako smanjiti količinu hrane koju bacamo (oko 35kg po stanovniku Srbije na godišnjem nivou): 1) Planiranjem obroka. U kupovinu ići ciljano, sa spiskom. Kupovati onoliko koliko nam stvarno treba, ono što stvarno jedemo. Ići u kupovinu sit, a ne gladan. 2) Pažljivim čitanjem deklaracija. "Upotrebljivo do"- znači da proizvod treba upotrebili do naznačeno datuma, ne kasnije. "Najbolje upotrebiti do"- znači da proizvod možete upotrebiti i posle naznačenog datuma, ali možda će izgubiti neka svojstva (npr. začini i čokolada mogu malo izgubiti aromu, ali još uvek ostati upotrebljivi) 3) Zamrzavanjem. Ako se već desi da skuvate previše obroka, zamrznite ga, dok je još svež. Mnoge namirnice kojih se nikad ne bismo setili se mogu zamrznuti, kao što su hleb i razna kuvana jela. Ako vam preostane jela posle slave, ili neko drugo događaja, zapakujuje prijateljima da ponesu (zname kako kažu, sharing is caring). 4) Birajte pametno. Ono na šta dajemo novac automatski i podržavamo. Dakle, ako imate opciju da birate između voća i povrća upakovano u kesi, i onog na merenje, zapitajte se šta će vam ono u kesi ako je priroda obezbedila pakovanje svakoj namirnici- koru? Mi kao potrošači odlučujemo šta ćemo podržati i kom proizvodu dati zeleno svetlo za izlazak na tržište. 5) Oslobođite se sindromom „neće biti dovoljno“. Znam, teško je. Svima nam je to urođeno u podsvesti, još od doba naših baka i deka, kao i ratova. Ali, iz njega i onog čuvenog pitanja naših baka: "Hočeš još" proizilazi da imamo previše. To jeste relativan pojam, ali, nećemo se lagati, stalno se žalimo da smo naduti, „develi“ (mada ja baš i ne volim ovaj izraz), prejedeni...znači jeste nam previše. Osvestimo to, tek onda se možemo promeniti. I za kraj, setite se onih 10.000 dinara sa početka (pa ih pomnožite sa brojem članova svoj domaćinstva). Da li ste zboj toga ostajali onaj sat duže na poslu?

A sada recept za namaz od skuvanih joja preostalih od Uskršta: 3 kuvana jajeta, 60 ml jogurta (ako želite da dobijete preliv za salatu, a ne namaz, stavite više), kašićica senfa, 3 kašike sirovoj suncokreća+kašika sirove golice (ili 4 kašike semenki po vašem izboru), so, prstohvat kurkume, ili drugi začini po izboru. U seckalici izblendati joja, jogurt i senf. Na suvom tiganju i niskoj temperaturi šporeta sa pola kašićice soli propržiti semenke dok suncokret ne porumeni, a golica ne popuca u sredini. Zatim ih dodati u seckalicu pa još izblendati. Možete ga namazati na hleb, ili ako napravite malo ređu variјantu, koristiti kao dresing za salatu. Od kore joja možete napraviti kompost.

“@gourmetica

Iz deset jaja sam izvadila žumanca, izgnječila viljuškom pa, odokativnom metodom, dodala pavlaku, senf i malo soli. Dobro sam izmešala i špricem za torte punila polutke belanaca. Dekorisala sam vlašcem i lјutom tucanom paprikom. Uglavila sam i kolutove krastavaca i nešto pomorandži. Prijatno!

@lako_a_zdravo

Brze projice sa mladim lukom i ovčijim sirom Sastojci: 2 jaja, 150 g pšeničnog integralnog brašna, 50 g žutoq kukuruznog brašna, 2 struka mladoq crnog luka, 100 g starog sira (mešavina ovčijeg i kozjeg sira), kašika maslinovog ulja, 1/2 kesice praška za pecivo, tople vode po potrebi (100-120ml), kašičica soli. Umutili jaja, a zatim dodati brašno sa praškom za pecivo. Lepo umešati pa dodavati vodu sve vreme mešajući. Testo je srednje gusto. Na kraju dodati sir i naseckan luk. Po ukusu podseća na pitu sa lukom. A sir mu daje poseban šmek, tako da ako volite ovčiji sir, obavezno probajte. Peći na 200°C nekih 15-20min.

“@shobaja

Šaka jagoda se izblenda u pire sa 2 kašike šećera, 1 žumancetom, 1 kašikom gustine i 100ml vode, pa se kuva na pari dok se krem ne zgasne. Po 70 g običnoq, kokosovoq i speltinoq brašna se uz dodatak 2 kašike šećera i 100 g putera ovlaš zamesi u testo, formira korica u malom plehu 12x24 cm (za veći pleh srazmerno pojačajte mere), zatim se pleh ubaci na kratko u zamrzivač da se kora stegne, pa se peče u rerni zagrejanoj na 180°C oko 20-25 min, dok ne porumeni. Preostalo belance umutite sa kašikom šećera u šam, dodajte kašiku kokosa, pa ako nemate dresinq džak, kesom koju ste isekli pri vrhu formirajte mini puslice i pecite ih 10ak min na 180°C (dok je kora u zamrzivaču). Preko prohlađene kore, sipajte prohlađeni krem, a odozgo ukrasite puslicama. Ohladite u frižideru.

“@shobaja

Preko noći je potopljeno 300 g crvenog sočiva i 250 g suvoq boba. Imamo još 2 crvena luka, tri šargarepe, par čenova beloq luka, neke začine (kumin, m.dušica, origano, više vrsta paprika) i ostatke lišća mladoq luka. Bob je skuvan, ocedeň, izblendan. Na 50ml maslinovoq ulja kratko je proprženo 3 čena seckanoq belog luka i 2 kašike slatke i ljute paprike, umešan bob, razliveno u činiji i imamo pihtije od boba. Pola rendane šargarepe, naseckana perca luka, i pola količine sočiva izblendanog sa glavicom crvenog i par čenova belog luka, plus malo brašna (ovo je od leblebije), prašak za pecivo i začini. Umesimo sve i dobijemo masu za falafele koje pržimo na malo ulja. Od ostatka sočiva, rendane šargarepe i glavice luka pravimo čorbu od sočiva.

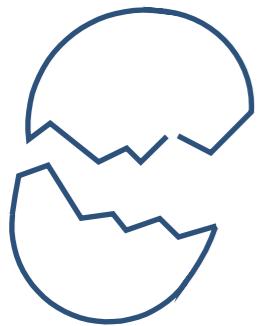

”

“
@sanja94pavlovic

Potrebne namirnice: bajati hleb, šunka ili parizer po želji, kečap, kajmak (pavlaka ili sir). Peći 15 minuta na 250 stepeni.

14

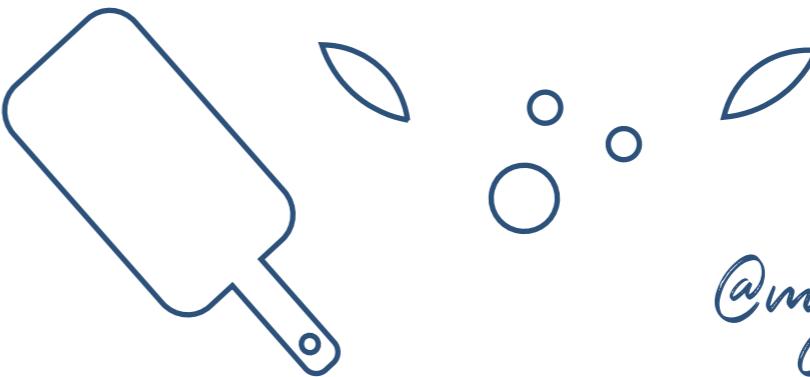
@donorunum

“
@lako_a_zdravo
@stari_vodenicar

Pica pogacice

Sastojci: 250gr integralnog pšeničnog brašna, 30gr masti (ili maslinovo ulje), belanac, pola kesice praška za pecivo, kašičica origana, tople vode po potrebi (oko 120ml). Začini po želji, kašičica soli. Za punjenje: Pileća prsa ili pečenica, kačkavalj, jaje, masline, sušeni začini po želji, žumanac za premazivanje, lan i susam. Od navedenih sastojaka umesiti glatko testo. Podeliti ga na 10 loptica. Svaku lopticu oklajjom razvući, staviti fil, rukama spojiti ivice i oblikovati u pogaćice. Premazati žumacetom i posuti susamom i lanom. Ređati na pek papirom obložen pleh i peći u zagrijanoj rerni na 200C nekih 20-25min. Količine fila nisam merila, to je bilo odokativno, ali sam stavila puno, kao što se vidi. Možete staviti šta god imate i volite. Iskoristite sastojke koji su vam ostali, sir, šunku, ajvar i napravite divne pica pogaćice! Možete praviti i više pogaćica, samo lepo razvucite testo.

Sastojci: 500 grama starog hleba, 1-2 jaja, ostaci povrća (bilo bi poželjno, da vam je ostalo malo šampinjona, paprike ili luka, paradajza), kačkavalj, jogurt, meso možete dodati po želji*, origano i paradajz pelat (ako imate od bake ili mame bice pizza još bolja)! Priprema: Rernu uključite na 220 °C pre nego što krenećete da pravite. Nakon toga počnite da seckate stari hleb na kockice. Posle toga na pouijkeni pleh poređajte iseckani hleb. Nakon toga umutite jaja, jogurt, origano i još neki začin. Dobijenu smesu prelijete preko hleba i pospete pelat paradajzom. U sledećoj fazi dodajte povrće koje vam je ostalo od ručka ili nekog jela, a po želji može i neko meso. Poslednja faza je rendanje kačkavalja i dodavanje još malo origana. Pizzu pecite 15-20 minuta.

15

“
@moje_djakonije

Marinirana jaja u soku od cvekla
Imate višak kuvanih jaja posle Uskrsa? Evo ideje kako da ih utrošite.
Sastojci: 150 ml soka od skuvanih cvekli, 6 oljuštenih tvrdko kuvenih jaja, 1 manja skvana cvekla, 175 ml jabukovoog sirćeta, 100 ml vode, 6 čenova belog luka, 1 puna kašika soli, 10 zrna bibera, 75 g šećera, 1 ljuta papričica, kurkuma.

Fil: 1-2 kašike senfa, 1-2 kašike majoneza.
Priprema: Prvo skuvati cveklu. Nasuti u šerpiku 150 ml soka od skuvane cvekle, dodati sirće, vodu, šećer, so, kurkumu i pustiti da provri. Smanjiti temperaturu (kod mene je to 1 od 3) i kuvari 10 minuta, povremeno mešati da se otope šećer i so. Ohladiti. U teglu ređati cveklu isečenu na kolutove, jaja, beli luk, ljutu papričicu, zrna bibera, opet cveklu. Preliti skuvanom i ohlađenom marinadom. Zatvoriti tegle poklopcem i odložiti da odstoji najmanje 48 sati pre upotrebe, može stajati nekoliko meseci u frižideru. Jaja izvaditi iz marinade, preseći na pola, izvaditi žumanca i umutiti sa senfom i majonezom. Puniti belanicu, odozgo možete dodati isečan vlašac.

“@tamarass

16

Barem jednom u dve nedelje izmislim pite od ostataka hrane. Ove pite su od neofarbanih jaja, tri veze blitve, poslednja dva kisela krastavčića iz tegle i da se potroše kore, iskorišćena uvek dostupna konzerva tunjevine.

“@88cecili88

NIŠTA NE BACA! Od obarenog pirinča koji vam je ostao od ručka može nastati ukusan dezert. Od ručka je ostalo dve šolje obarenog pirinča. U šerpu sipati 2 dl mleka, 5 kašika šećera i 1 vanilin šećer. Kad provri u to zaku-vati jedan puding od vanile prethodno raz-mučen u 50 ml mleka. Mešati dok se masa zgušnjava da se ne bi stvorile grudvice i u to dodati 20 g maslaca, skuvan pirinač i dve kašike kandiranoj voća i sve dobro izmešati. Toplo sipati u čaše za desert, posuti cimetom po želji i kandiranim voćem. Na sredini je čokoladno jaje koje je ostalo od Uskrsa jer ništa ne bacamo.

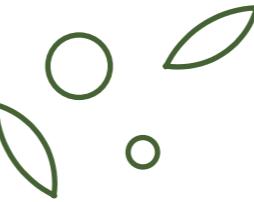
“@malacrnna22

Od hladnog pirea koji vam je ostao napravite hr-skave ku glice. U pire dodati jaje, začine i brašna onoliko koliko je potrebno da možete praviti lop-tice. U sredini loptice staviti kackavalj koji vam je ostao u frižideru. Pržiti na ulju uvaljano u prezle.

“@receptimalebabe

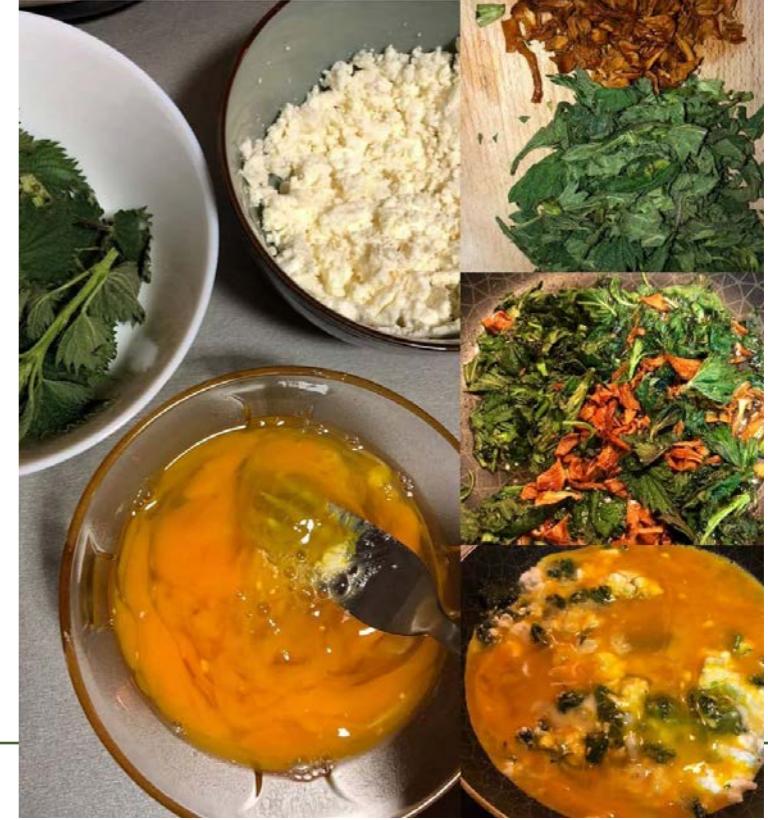
Pita od ostašaka. Koristite kore koje imate i koliko imate Promesajte kiselu vodu i ulje. Prvu koru poprskati mešavinom pa stavite drugu. Drugu koru premažite ajvarom, izdrobite sir i slaninicu iseckanu na kockice. Stavite treću koru pa je poprskajte opet mešavinom. Preko te staviti četvrtu koru pa ajvar, sir i slaninu. Uvite u rolat, prelazite mešavinom vode i ulja. Posuti origonom (ne morate) i susamom.

“@receptimalebabe

Sinoć sam pekla palačinke, ostale pa da se ne bace. Iskoristila i vezicu blitve, koja je takođe ostala u frižideru i sve to spojila sa divnim mariniranim pečurkama.

”

“@damjanraicevic

17

jaja sa koprivom i lisicarkom.

@alijamadzovic

Dan planete Zemlje (moja nedelja). Kuhinja bez otpada - u Srbiji se godišnje baci oko 250.000 tona hrane. U siromašnim zemljama i zemljama pogođenim ratom, ljudi nemaju hranu, a ni odeću. Dok mi bacamo hranu ljudi širom sveta nemaju da jedu i žive u teškim uslovima. Kompost je sjajan način da iskoristimo naš biorazgradivi otpad i proizvedemo odličnu zemlju i đubrivo za naše biljke. Osim našeg komposta koji sam danas napravio, možemo iskoristiti ostatke pirinča i spanača i napraviti ukusno jelo (jaširluk) ili od ostataka pirinča (sutlijаш). Recikliranje je najbolji način da naše plastično smeće iskoristimo na dobar način. Pomoću plastičnih boca možemo napraviti plastične spirale (odseći plastično dno od flaše i pomoći noža ili makaza praviti spirale) ili možete napraviti hranilicu za ptice (najbolju od svih plastičnih ideja). Pomoću hranilice za ptice možete nahraniti ptice i iskoristiti staru flašu i pretvoriti je u ekološku ideju. Plastične boce su veoma veliki problem u svetu, a pogotovo u mom gradu i državi zato što građani puno kupuju plastične boce za jednokratnu potrebu i one najčešće završe na lokalnim deponijama, što je veoma loše. Pomoću poklopaca od starih flaša možete ukrašavati vaše radove i pomoći njih „crtati“ i lepiti ih na papirima i kreirati prelepe radove koji su odlični za životnu sredinu zato što poklopce od flaša možemo sačuvati i zabaviti se, umesto da ih bacimo u kantu i da ih pošaljemo na lokalnu deponiju. Osim toga, možete donirati vaše čepove organizacijama Čepom do osmeha ili Čep za hendikep, koje prodaju čepove i od skupljeno novca kupuju invalidska kolica za one kojima je to potrebno. Tako činite veoma humanitarno delo i spašavate našu prirodu ne bacajući smeće. Veoma sam srećan zato što sam član The Parallel Projects i mogu da učinim da od starih plastičnih boca napravimo odlične ekološke ideje.

Plastično zađađenje je veoma rasprostranjeno širom sveta i moramo znati kako da ga iskoristimo i recikliramo. Naši ciljevi nisu ogromni pratioci, već su smanjenje smeća na našoj planeti. Reciklirajte i radite dobra dela u Ramazanu.

”

Ako imate starog hleba možete ga samleti u prezlu, dodati suvo grožđa iz neke stare rezerve, samleti malo pti-ber keksa, malo oraha mlevenih, malo šećera i napuniti bundeve, sve dobro ispeči na 200 stepeni i dobijete zdravu poslasticu.

@valentinosaramont7

”
@receptimalebabe

Ostalo belo meso i evo malo izmenjena pileća salata. Stavljam kikiriki, ali ga nisam imala i pronašla golice koje su ostale. Ovaj put uz male izmene i preukusne marinirane šampinjone, salata je ispala odlična.

“
@ademovicdijana
FB Dijana Ademović
”

Jaja u piti od sira

Testo: 300 g brašna, 125 g margarina, 1 kašičica soli, 1-2 kašike kisele pavlake, 1 jaje. Fil: 300 g feta sira, 100 ml kisele pavlake, 80-100 g blitve, 1 još: 6 tvrdo kuvenih jaja.

Priprema:

1) Prosejati brašno, posoliti ga, dodati margarin isečen na kockice, jaje ovlaš umućeno viljuškom i dodajući kašiku-dve kisele pavlake umesiti kompaktno testo. Umotati ga u najlon foliju i ostaviti na 30 minuta u frižider. Za to vreme tvrdo skuvati jaja, ohladiti i olijuštiti. Broj jaja će variirati od veličine pleha, moj je 20 cm i ovo je bila taman mera. 2) Fetu izgnječiti viljuškom, dodati joj kiselu pavlaku i iseckanu blitvu, te izmešati. Testo podeliti na dva dela, neka jedan bude malo veći i njega razvući oklagijom i položiti u podmazan pleh za tart. Strane malo podići uz ivicu pleha, a sredinu izbockati viljuškom. Kašikom raspodeliti fil po kori. 3) Po filu napraviti malo kašikom udubljenja i poslagati kuvena jaja. Možete i malo fila premazati po jojima, ja nisam. 4) Razvući drugu koru i položiti preko jaja. Lepo rukama ušuškati testo, nežno ga pritiskajući po sredini i oko jaja, a ivice spojiti. Od viška napraviti trakice koje ćete postaviti između jaja, da malo ukrasite koru. 5) Ugrijati pećnicu na 180 stepeni i peći da poprimi lepu boju, zavisi od pećnice, 30-40 minuta. 6) Da bi se lepo sekla, treba je ohladiti.

@iwanna_momof4kids

Stari hleb, ostaci predjela i svašta što pronađete u frižideru, može poslužiti za vrlo ukusan i neobičan doručak ili užinu.

@enterijerologija

Kako sprečiti bacanje hrane? Dajte ljudima da gaje limun, shvatiće koliko je hrana dragocena. Nakon skoro godinu dana, požuteli su naši limunovi na terasi.

@donorum

Krc, Krc- Čoko Krc, sjajan recept za Prvi maj! Ostalo vam je malo čokolade, čipsa, pereca ili voća? Ne znate šta ćete sa njim? Imamo rešenje! Čoko Krc je recept koji je gotov za 15 min! Neophodno vam je čokolada, malo sušenog voća, ostaci čipsa/pereca, malo orašastih plodova, a za ljubitelji čudnijih ukusa mogu da dodaju i malo krupnije soli!

Način pripreme: U pleh stavite papir za pečenje. Nakon toga otopite 200 g čokolade, i u pripremljen pleh pospite pola od ove smese. Da bi se smesa ravnomerno bila raspoređena, koristite špatulu ili veću kašiku. Posle ove faze, neophodno je da po otopljenoj čokoladi pospeste ostalo perece, čips, voće ili sve ono što vam ostalo, a ne znate šta ćete sa tim. Na kraju, preostalu čokoladu pospite preko smese, ako vam je ostalo nešto od suvoj materijala možete da ukrasite. Nakon toga ostavite smesu da se stvrdne u frižideru sat vremena.

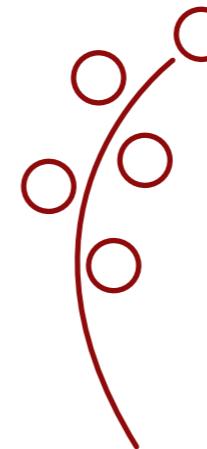

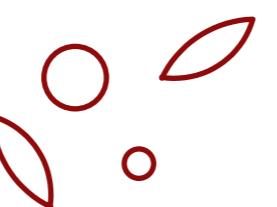
“

Prezla od viška hleba.

@vladislava_andric

”

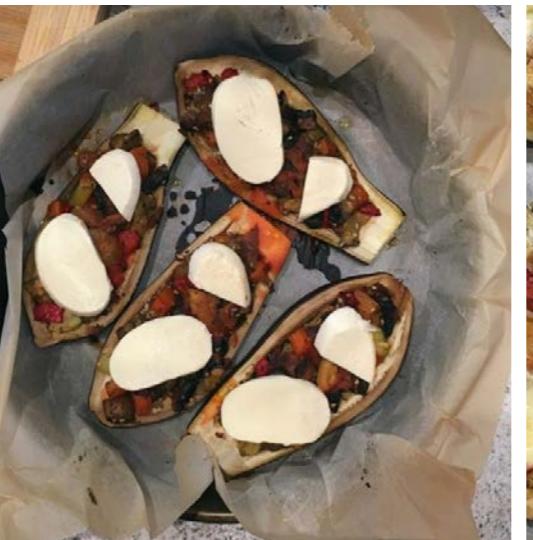
@lavica_domacica

Ostalo mi je oko pola pakovanja kora za pitu, samo što nisu počele da se suše. Rekoh hajde da ih upotrebim dok nisu propale. Pogledam, nemam sira. Nema veze, imam jogurt i neku pavlaku, može to ubacim jača i spanać, izmešam, nasečem kore sitno i eto ove pite za doručak. Malo materijala, taman da se "ne bac", a ukus fenomenalan.

@who_what_eat

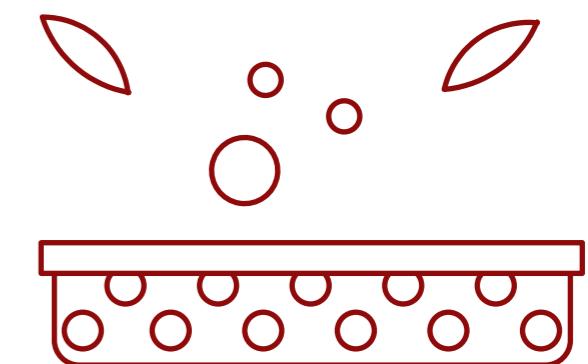
Punjeni i zapečeni patlidžan, a sve ono što ostane kao "otpad" od povrća se vrlo lako može iskoristiti kao prirodno đubrivo. Ne zaboravite da patlidžan posolite i ostavite da ispusti višak vode. Ova ukušnoca se peče na 200-220 stepeni (zavisno od rerne), 30-35 min, izvadite, stavite mozarrellu preko i vratite na još desetak minuta. Bon appetit!

Da li znate da je hleb jedna od namirnica koja se najviše bacaju? U našoj zemlji on predstavlja veliki deo ishrane i kupuje se svakog dana ali se isto tako, svakodnevno, velika količina ove namirnice i bacaju. U našoj kući hleb se skoro nikada ne jede za ručak (za iznimak bih navela pasulj) i zato ga i ne kupujemo redovno što opet ne znači da nam ne ostane "staro hlebo". U kompost se ne bacaju pa nam ostaje samo da ga moja kreativnost ubaci u neko jelo. A pre nego što vam navedem par predloga evo prvo ovoj saveta. Ako želite da mu vratite "svežinu", zgužvajte jedan papir za pečenje, nakvasite ga, umotajte hleb u njega i stavite ga u vruću rernu na 5 minuta ili u mikrotalasnu na minut. Evo nekoliko predloga kako da se iskoristi: 1. Ako ga osušite i sameljete, imaćete prezle. 2. Koristite ga umesto kora za gibanicu, tj. pitu sa sirom. 3. Moje dete i ja i dalje se častimo poparom. 4. Ništa bolje od hleba sa belim lukom. 5. Obavezno uz roštilj - iseckan hleb na kriške premažite maslinovim uljem, začinite ga suvim začinima po zelji (kod mene obavezan zatar) i prepecite na roštilju. 6. Uvek možete da ga tostirate ili da napravite kvăsenice, za to vam svakako ne treba svež hleb. 7. Proverite sta je panzanella, sledi sezona sočnog paradaja pa isprobajte ovu italijansku salatu ili fatoush odličnu libansku salatu. 8. Stari baget isecite tanko, začinite ga, poprskate sa malo ulja, pa u rernu, eto bejkrolsa ne morate da ga kupujete. Ovako ga mi najčešće iskoristimo. Imate li vi još neki predlog? Nahraniće neku kucu ili macu. U krajnjem slučaju, stavite ga u zasebnu kesicu i okačite o kraj kontejnera. Neko će mu naći namenu. Izračunajte koliko vam je hleba potrebno, ne kupujte ga previše!

@onlyplants_and_daniela

24

@kad_istoricarka_zakuva “ ”

Evo ideje kako iskoristiti višak hleba i otvorenog suhomesnato u frižideru, odnosno kako iskoristiti preostale namirnice za ukusan obrok, jer nema bacanja. Dakle #reciklazarecept Kuglof od starog hleba

Sastojci: 1/2 vekne bajatog hleba, 100 g dimljene pečenice, 100 g kulena, 150- 200 g sitnog sira, 1 veza blitve, 3 jajeta, 150 ml mleka, 100 g rendanog kačkavalja, magarin ili maslac za podmazivanje kalupa.

Priprema: Bajat hleb iseći na što tanje kriške. Kalup za kuglof podmazati magarinom ili maslacem. U kalup u krug poređati kriške starog hleba. Između njih rasporediti šnите dimljene pečenice i kulena. Blitvu oprati, očistiti, pa je pomešati sa sirom. Između hleba pažljivo rasporediti fil od sira i blitve. Jaja penasto umutiti, pa im dodati mleko i sve zajedno sjediniti. Smesu od mleka i jaja ravnomerno rasporediti po kuglofu i ostaviti nekoliko minuta da sve lepo upije. Preko narendati kačkavalj i peći u rerni zagrejanoj na 200 stepeni oko pola sata. Seći i služiti kad se malo prohladi. Recept je zahvalan jer su osnovne namirnice bajat hleb, jaja i mleko. Sve ostalo možete kombinovati i doterivati po svom ukusu u zavisnosti od toga šta imate u frižideru i šta treba u što skorije vreme iskoristiti. A svakako dobijete preukusan obrok koji svi vole.

@lako_a_zdravo

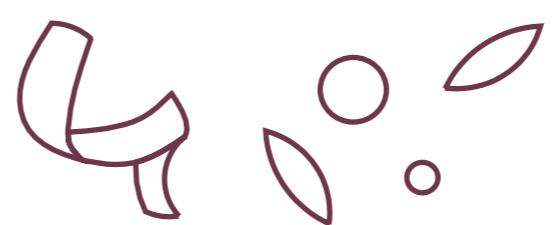
Palačinke. Ovo puta sa banom kao zaslađivačem. Ovo vam je dobra varijanta da se zasladite prirodnim šećerom, a i da iskoristite banane koje su vam ostale, one koje su omekšale skroz. Izgnječiti jednu bananu pa joj dodati 2 jaja, 100 g speltino brašna, kašičicu praška za pecivo, kašičicu cimeta i vode po potrebi da bude qušće testa. Kokosovim uljem premazati tiganj i peći palačinke na tihoj vatri. Kad se pojave mehurići onda ih okrećite. Ja sam dodala malo grčko jogurta i zamrzнуте višnje jer volim tu slatko kiselu varijantu. Mada ih možete jesti bez ičega, bukvalno da ih gričkate. Ovo je količina za dve osobe. Uživajte! Lako a zdravo

25

@malacrnna22 ” ”

Nešto sasvim prirodno. Preneto sa kolena na kolena Postoje više načina za pripremu. Zašto bacati ljsupice jajeta? Ljsupice jajeta sadrže toliko kalcijuma koji ne možemo dobiti iz svakodnevne ishrane. Kombinacija limunovo soka, meda i ljsupica od jaja i dobijemo sasvim prirodan kalcijum za unos u organizam. Svako jutro jedna supena kasika u 200 ml mlake vode

@bojana_andjelic_88

Zdeličasta svojstva kore grejpova. Jedna "danasa sam luda" kombinacija: red grejp, red pirinča, red piletine, red mlado sira i dva koluta ljubičasto luka.

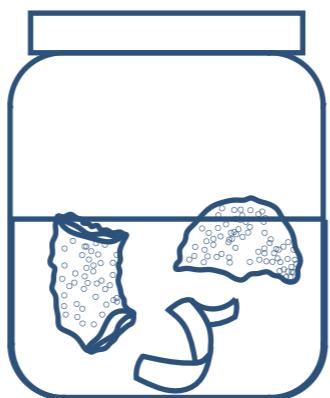
@chefmina

Sve se koristi. Nema bacanja hrane. Od voća možemo da pravimo džemove, marmelade i još mnogo toga. Od ostatka pomorandže, tačnije kore, pravimo fermentisane proizvode. Fermentisani proizvodi su veoma zdravi, puni probiotika, tj. dobrih bakterija koji poboljšavaju naše zdravlje u crevima i imunitet. Ovaj fermentisani proizvod možemo da koristimo za umake, dresinge, salate, sendviče, kuvana jela, priloge, voćne napitke, koktele, čajeve. Recept: 600 ml vode, 500 g kore od pomorandže, 20 g soli, 30 g šećera, 40 g đumbira, štapić cimeta, kardamon seme.

Postupak: pomorandže iscediti i osvežiti se ukusnim sokom. Kore iseći na pola, a đumbir na kolotove. U veću teglu sve dodati, dobro zatvoriti i pomešati dok da se sve sjedini kao i da se istope šećer i so. Držati u frižideru i nakon 3 do 4 meseca se može koristiti. Može da stoji u frižideru i do godinu dana. Prijatno i uživajte!

”

“

@marina_bambina ”

PA ŠTETA da se baci

Da li ste znali da svako od nas u proseku baci oko 35 kg hrane godišnje u vrednosti od oko 20.000 dinara? Ili slikovitije: "Kada bi svu količinu hrane koja se u Srbiji baci u roku od godinu dana spakovali u dostavne kamione, kolona koju bi formirali protezala bi se od Subotice do Kragujevca", kažu u jednom od istraživanja. Bacanje hrane je postala pandemija o kojoj malo ko govori, a koja nanosi veliku štetu kako našem novčaniku, tako i životnoj sredini. Zato koga detaljnije zanima ova tema toplo preporučujem da pogleda dokumentarni film "Wasted! The story of food waste" iz 2017. gde nas čuveni američki kuvar Anthony Bourdain vodi kroz ovu priču i daje savete kako da bolje koristimo svoje resurse. U to ime rešila sam da učestvujem u izazovu #kuhinjabezotpada pa da vidimo na primeru kako to može da izgleda. U jednu dublju posudu naseckala sam ono što je ostalo u frižideru od prethodnih obroka: kuvani krompir, jaje, kisele krastavčice, beli luk, dodala sam konzervu tunjevine, мало сира, maslina i posula vlašcem. Sve sam posolila i pobiberila po ukusu i onda izmišala štapnim mikserom. Na kraju sam ukrasila klicama slaćice (ukoliko se pitate šta je to odozgo) i kriškama paradajza. Ako niste znali kora krompira je takođe jestiva i ne samo jestiva već i vrlo zdrava! Zato je moj predlog da napravite čips od nje umesto da je bacite. Samo pospete oguljenu koru maslinovim uljem, posolite, pobiberite i ukoliko želite stavite vaše omiljene začine. Pečete u remi nekih 15ak minuta i voilà! Vaša domaća grickalica je gotova! Ljuske jaja su pune kalcijuma i drugih minerala što ih čini odličnim đubrivom za bilje. Zato ih operite, izdrobite i koristite, jer bilo bi... PA ŠTETA da završe u kanti. Isto vidite, uz malo kreativnosti sve je moguće!

@mici_a10

Čamci od tikvica prenose
piletinu i mediteransko povrće

@stelejshn

Cezar salata

Kako iskoristiti pametno ostatak hrane iz frižidera i spremati bez otpadaka. Ja sam osoba koja je pobornik toga da se što manje hrane bacaj. Pored toga što se trudim da kuvam ekonomično i zdravo, organske otpatke od hrane čuvam za kompost koji pravim na placu van grada. Kad neko kaže Cezar salata zvuči skupo i otmeno, ali je recept posve jednostavan i lako se spremi. Napravila sam je od namirnica kojih je ostalo malo i ostataka od ručka. Za ovaj recept vam treba malo zelene salate, malo piletine, slaninice, starog hleba, a preliv za salatu od mešavine majoneza, pavlake i čena belog luka. Piletina mi je bila ostatak od ručka prethodnog dana, koju sam iseckala, zatim iseckala sam hleb na kockice i propržila ga na malo ulja u tiganju. Slanine ne treba mnogo, oko 80g, isecka se na kockice i proprži na tiganju. Svi sastojci se pomešaju i na kraju se prelije sosom: majonez, kašika pavlake, biber i sitno sekan beli luk.

@nova_polovna_odeca_obra

Napravio sam slatke i slane przenice (eng. french toast) od bajato hleba i osnovnih namirnica koje uvek imam u kući. Recept: 1. Napraviti smesu od 1 jajeta i 150 ml mleka. Za slanu varijantu začiniti solju, a za slatku šećerom. 2. Iseći bajat hleb na parчиće. 3. Umočiti hleb u smesu, jednu pa drugu stranu, nekoliko sekundi. 4. Zagrejati tiganj, zatim peći 2-3 minuta sa svake strane. Hleb bi trebalo da dobije zlatnu boju i da bude hrskav. 5. Slatke prženice poslužiti sa jagodama i/ili bananom. Sve to preliti medom i/ili posuti prah šećerom. Slana verzija je dobra za pravljenje sendviča. Može se služiti sa prazilukom i sirom.

”

FB Tatjana Eric
Stojanović

Mafini od starog hleba
1/2 manje vekne starog hleba, 1 kašičica soli, oko 150 g belog sira, 100 g oborenog iseckanog spanaća, 3 kašike kisele pavlake, 1 kesica praška za pecivo, 2 jajeta, 2 kašike brašna, 100 ml ulja, 30 g susama.

Priprema: Iseckati stari hleb na sitne kockice. Izmutiti jaja, dodati ulje, pavlaku, so, spanać, prašak za pecivo, brašno i izmravljen sir. Pripremljenu smesu sipati u papirne korpice za mafine i gore posuti susamom. Staviti da se peče oko 30 minuta.

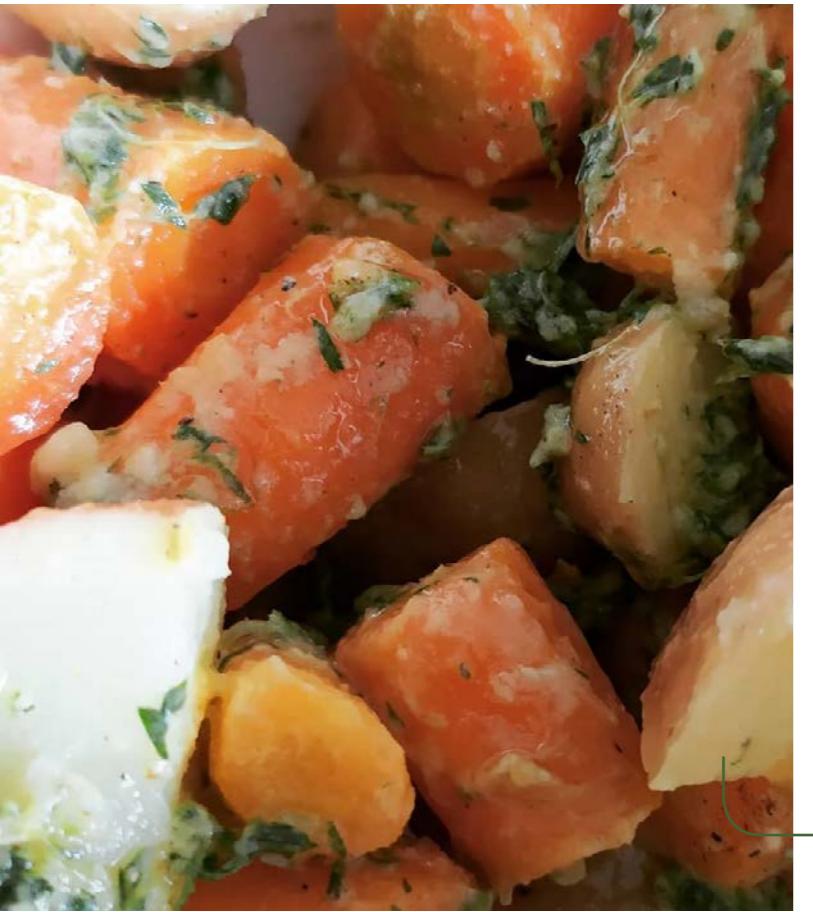

29

30

@vegetarijankaukuhinja.blog ‘’

@ramanjesmeaivisesrece
FB Milja Vuković

Pesto od lišća šargarepe. Kupila sam finu mladu šargarepu, od odličnih lokalnih malih proizvođača. Šargarepa ima bujno, penušavo lišće, koje mnogi ljudi često bacaju, a ono je jestivo. Napravila sam od njega pesto sos, isto kao i da je od bositlike: maslinovo ulje, beli luk, so, malo oraha i lišće. Dodala sam i malo vege sira, jer sam imala, ali nije neophodno. Izblendila. Pesto koristim na povrću, testenini, kao namaz.

Odličan način da se iskoristi suv hleb, jer nema bacanja! Zapravo, dva načina, dva recepta. Meni omiljeni način upotrebe domaćeg bageta koji ostane od prethodnog dana, jesu ovi brusketiči. Hleb samo isečem na tanke kriške, ređam na pleh i premažem sa malo maslinovog ulja. Sada idu začini po želji. Neke od njih samo posolim i pobiberim, druge posipam sa malo belog luka u prahu, a treće premažem sa sasvim malo kečapa (samo sa gornje strane) i pospem sušenim origandom i bositlikom. Tako pripremljene ih stavim u rernu koja je zagrejana na 100°C, otprilike Tu se oni suše, a ja ih često proveravam, da se ne bi prepekli, jer su dosta tanki i ne treba im mnogo vremena da budu gotovi. Jako su ukusni i divno hrskavi. Odlična grickalica! Drugi način pripreme koristim kada je u pitanju "običan" domaći hleb (sečem ga na nešto tanje kriške (ali ipak deblje nego za brusketu), poslažem na pleh i prelijem sa malo maslinovog ulja (poslužiće i suncokretovo). Zatim, preko hleba pospem rendani ili sir isečen na tanke šnите. Preko toga idu začini. Ja stavim malo belog luka u prahu, sušeni origano i sušeni ružmarin. Nakapam odozgo još malo ulja i pečem 10-15 minuta u rerni ugrejanoj na 150°C. Hleb ne treba da postane potpuno tvrd, već da korica bude hrskava, a sredina i dalje malo mekana. Ovako pripremljen hleb je meni super za doručak ili večeru.

@badkissingen2202

Kako možete da iskoristite ostatke hrane za koje mislite da više nemaju upotrebnu vrednost u Vašoj kuhinji. Načini koje sam izdvojila su: 1) Voće i povrće čudnog izgleda, 2) Kompostiranje, 3) Bajata i nepotrebna hrana, i 4) lezgra kajsije

1

2

3

4

FB Sladjana Šćekić

Mleko i brašno od badema

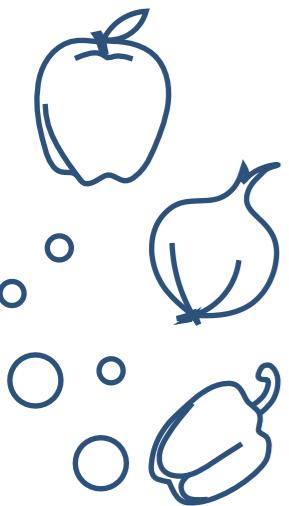
1 šolja sirovih badema - 200 g
4 šolje hladne vode - 850 ml.
1 kašičica ekstrata od vanile
1/2 kašičice himalajske soli (morske)

Može zasladjivač po želji. Ja nisam stavljala ništa jer ovako mleko mogu da koristim kako za slatke tako i za slane poslastice.

Bademe potopiti u vodi preko noći, sutradan ih procediti i dobro isprati pod mlazom vode. Zatim staviti u blender, najbolje iz dva puta i miksati. Dobijeno mleko procediti kroz cediljku, a posle i preko gaze i dobro iscediti. Od ove kolичine badema i vode ja sam dobila 1,5 l mleka i 80 g brašna. Ostatak badema izručiti u tepsiju gde smo stavili papirni ubrus i na tihoj vatri sušiti oko sat vremena. Zatim u mlinu za kafu samleti osušene ostatke badema (voditi računa da ih suviše ne umeljemo jer ćemo dobiti puter od badema). Prosejati kroz sito i dobićemo predivno bademovo brašno koje kasnije možemo koristiti za razne poslastice.

31

FB Ekološka predškolska ustanova „Stonogica“

U Ekološkoj predškolskoj ustanovi „Stonogica“ deca svakodnevno konzumiraju voće kao užinu. Kore od voća se odlažu u posebnu plastičnu kofu, koja se svakodnevno odnosi u kompostanu, koja je napravljena od prirodnog i recikliranog materijala. U kompostanu se pored ostataka hrane odlažu lišće, trava. Nakon određenog vremenskog perioda dolazi do prirodnog procesa truljenja i stvaranja zemlje, odnosno organskog đubriva. Nastalo organsko đubrivo se daje koristi za sejanje i sađenje različitih lekovitih i ukrasnih biljaka. Takođe se seju različite vrste voća i povrća u samom dvorištu ustanove. Na ovaj način deca stiču znanja i iskustva vezana za dalje iskorisćivanje ostataka hrane kao i samog ciklusa rasta biljke.

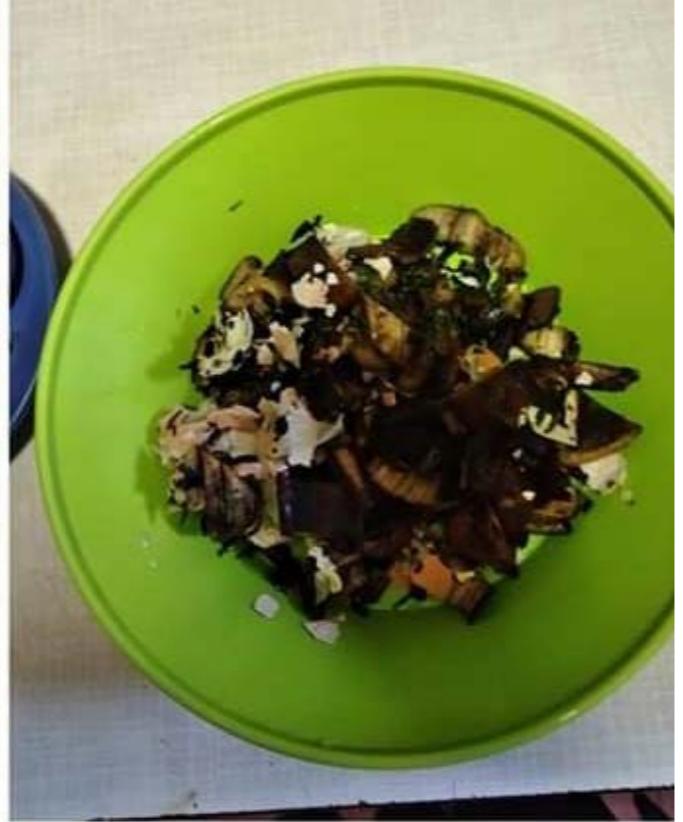

32

33

FB Marija Bošković

“

Kod nas hrana se ne bacă, sve se iskoristi i pojede, čak i otpad od hrane iskoristimo za naše biljke, za zeleniju planetu, reciklirajte (ostaci čaja, ljuška jajeta, kora banane, puni su kalijuma , kalcijuma...).

FB Jovanka Jančić

Kad od juče hleb ti, ostane za danas
Pa sam ne znaš šta ćeš, da uradiš tada
Pokušaj da nešto napraviš od njega
Neku veknu lepu, poslušaj me sada.

Frižider nam uvek sačuva sitnice
Slaninice malo ili kačkavalja
Pavlake, šunke i po jaje neko
Jošte puno toga što spremiti valja

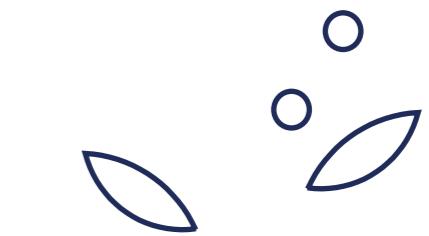
Uzmeš veknu hleba, isečeš je malo
Pavlakom je mažeš, sirom svake vrste
Slaninice dodaš, kačkavalj i jaja
Ukusno je veruj, da poližeš prste

”

FB Aleksandra Marković

Kosovska pita. Preostali hleb, ili kore, jaja i preostali sir umutite zajedno sa preostalim mlekom. Ispecite pa to sve zalite sa kejmakom koji se napravio od skuvano domaćeg mleka, tako što se mleko ostavi na sobnoj temperaturi, a zatim u frižider. Skinuti kejmak, malo posoliti i prelići tako da se u potpunosti iskoriste sastojci koji su ostali u frižideru.

FB Mary Jana

Kod mene nema šta da se baci, hleb od petka,
sve ostalo od prošle nedelje pre Uskrsa.

“

Ostatke od pripreme hrane ne bacamo, već hranimo kokoške u našem dvorištu u kome se slobodno kreću. Kao nagradu svakodnevno dobijamo sveža domaća jaja.

FB Tanja Milina Tanja

36

FB Biljana Mladenović

FB Kristina Lojić

Popara.

FB Milica Milica

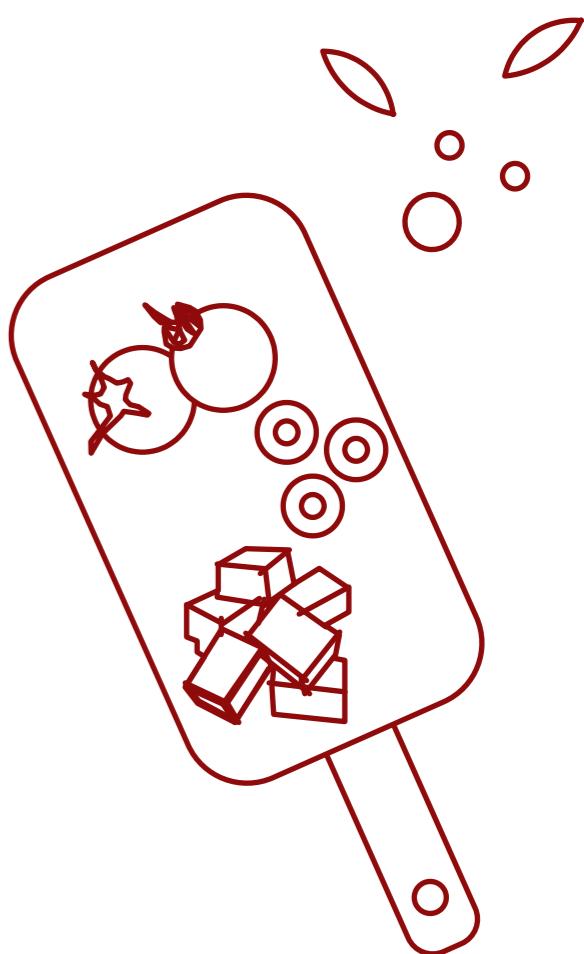
” Vegan pizza sa palentom

Skuvati palentu i na plehu formirati podlogu koju je potrebno premazati sosom od parada-ja. Pripremiti povrće po izboru, ja sam koristi-la pečurke, masline i crni luk. Uključiti rernu na 180 C i peći oko 10 minuta. Zatim, izrendati sir, posuti origanom i biberom, i vrati u rernu još 5 minuta da se sir istopi.

Saveti:

- Smanjite količinu otpada.
- Organske ostatke kompostirajte.
- Redukujte upotrebu namirnica životinjskog porekla.
- Planirajte pripremanje obroka kako biste izbegli bacanje hrane.
- Od starog hleba napravite prezle ili bruskete

37

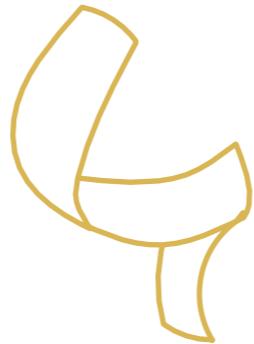

*FB Milica
Koturović*

Ušećerene korice od pomorandže

Da bi upotrebili celu pomorandžu i sa tim imali 0 otpada, možete sami da napravite domaće arancine. Možemo, da ih upotrebimo kao veoma ukusne grikalice ili dodatak kolačima. Potrebne su nam 3 eko pomorandže, neprskane, pošto je na taj načina korica jestiva, a i zdravije su. Pomorandžu očistimo i sa korica porežemo belu kožu. Korice naseckamo na tračice. Tračice stavimo u šerpu u koju nalijemo toliko vode, da su korice prelivene. Zagrejemo i prokuvamo 2-3 min. Nakon toga vodu zamenimo hladnom vodom i ceo postupak ponovimo 3 puta. Posle toge uzimamo 200 ml vode i u nju stavimo 0,5 kg šećera, zavrjemo i pustimo da se kuva na lađanoj vatri 8 minuta. U tu mešavinu vode i šećera ubacimo ocedjene korice i na lađanoj vatri kuvamo 45 minuta. Ne mešamo, već samo lađano protresem, da su sve korice u otopini šećera i vode. Procedene i vlažne stavimo na tepliju sa pek papirom da se malo osuše. U činiju stavimo šećer i korice valjamo u šećeru. Ovakve pustimo neko vreme na pek papiru da se osuše i osušene stavimo u teglu.

FB Marina Stojanović

Kada se iskombinuju omiljene makarone sa čufticama od prethodnog ručka. A sos nastane od sataraša i mlevenih oraha. Dobija se pravi obrok za svakog. Borimo se protiv gladi u svetu, protiv bio-otpada...nije teška

1

2

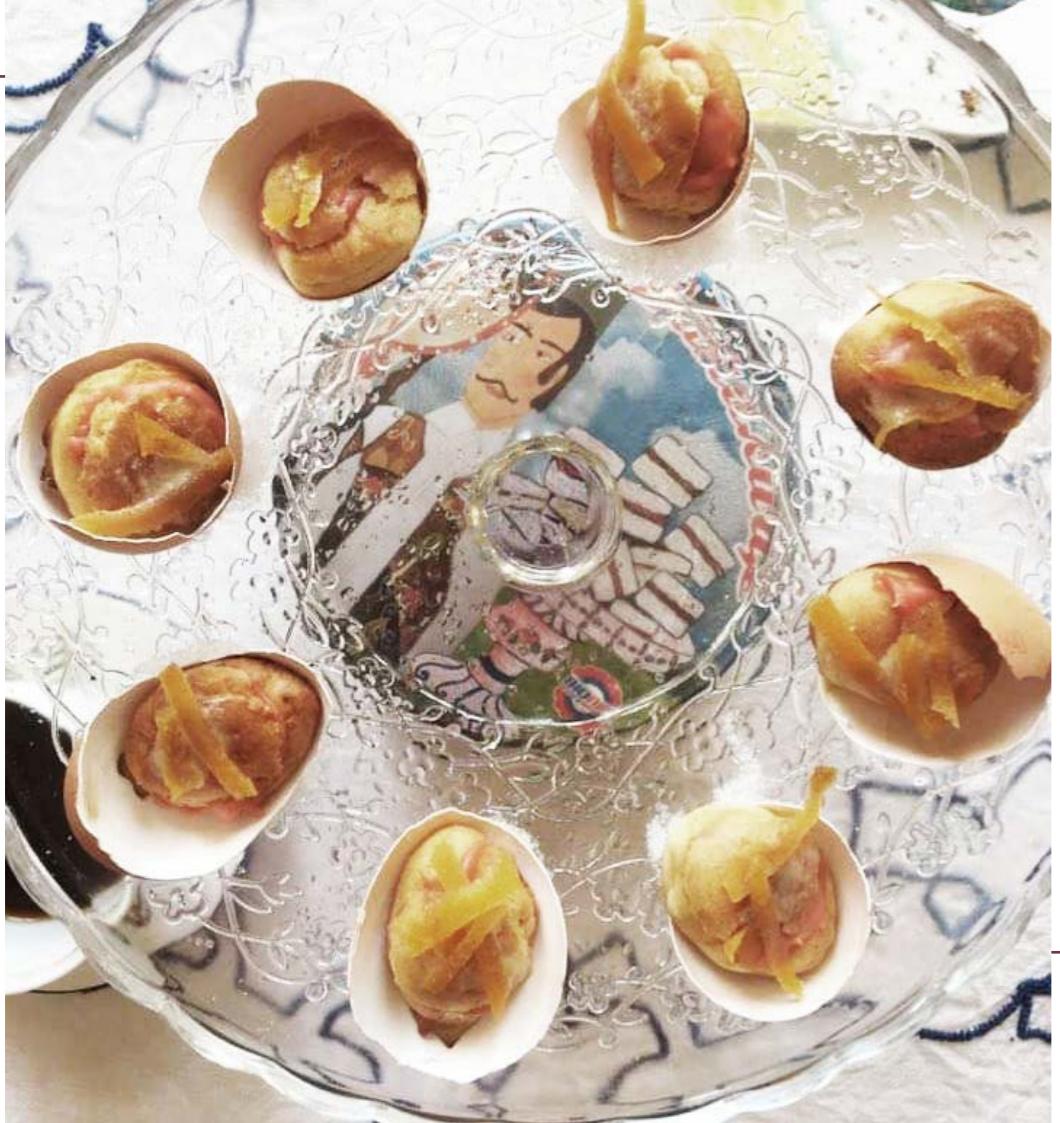
3

4

FB Craig Hempfling

FB Aleksandar Columby “

Pre neki dan sam pravio moj prvi pâte à choux, a ne tek tako, nego i sklopu sa konkursom Moja kuhinja bez otpada. Kad sam pročitao o čemu se radi, otišao sam u kujnu i tu videh Tatjanu kako zamalo da baci koru od grepfruta. Rešio sam da se bavim tom korom. Svi znamo za kandiranu koru pomorandže, ali za kandiranu koru grepfruta? Malo sutra. Sve isti proces. Ali nisam se tu zaustavio, to ne bi bila moja kuhinjska manija. Već sam rešio da iskoristim i takozvani "beli deo" na koj je mnogo nas odavno zaboravilo (da li smo se sa njim uopšte upoznali?). Ovaj "beli deo" je po nekim tvrdnjama pun "anti-kancerogenih supstanci i antioksidanasa".

Njega sam kuvao u vodi nekih 45 minuta na laganoj vatri da bih izvukao njegove gorkе ukuse i njegova lekovita svojstva. Tekućinu, dobijenu ovim procesom, sam hladio u zamrzivaču da bi je posle dodao u tahini pastu u koju sam stavio šećer (kreativna zamenā za šlag?!).

U duhu NE-bacanja hrane je obrok serviran u ljudspama jaja, koje su sterilizirane u vodenoj pari. Jer ako dosta dobro pogledamo, sve ima još neku upotrebu osim te koju vidimo na prvi pogled, carevi. Male slatke kućice pat a šua sam napunio kremom od "belog dela" grepfruta i tahinija, blago prelio svetlim soljenom karamelom i okitio kandiranom korom. Dezert se zove Vanzemaljska kongregacija. Očigledno. Nadam se da ćemo svi zajedno uštediti više hrane kada budemo kreativno razmišljali a to čak može biti zabavno!

PS: Jaja stoje jer je ispod svakog jajeta malo brdašće soli. Kada bude dezert pojeden, tu so će naravno skupiti i iskoristiti u druge kulinarne svrhe.

FB Tijana Ijubenović

Večito se pitam šta može da se uradi sa kuvanim jajima koja nisu pojedena posle Uskrsa. Ali, mama ne bi bila mama kada ne bi imala rešenje: namaz od jaja i čarobni dodaci a la 2 kašike senfa, malo limunovog soka i naravno supervoće gospodin nar. A šta ćemo sa ljuškama? Hm, idelano za saksije za cvećem.

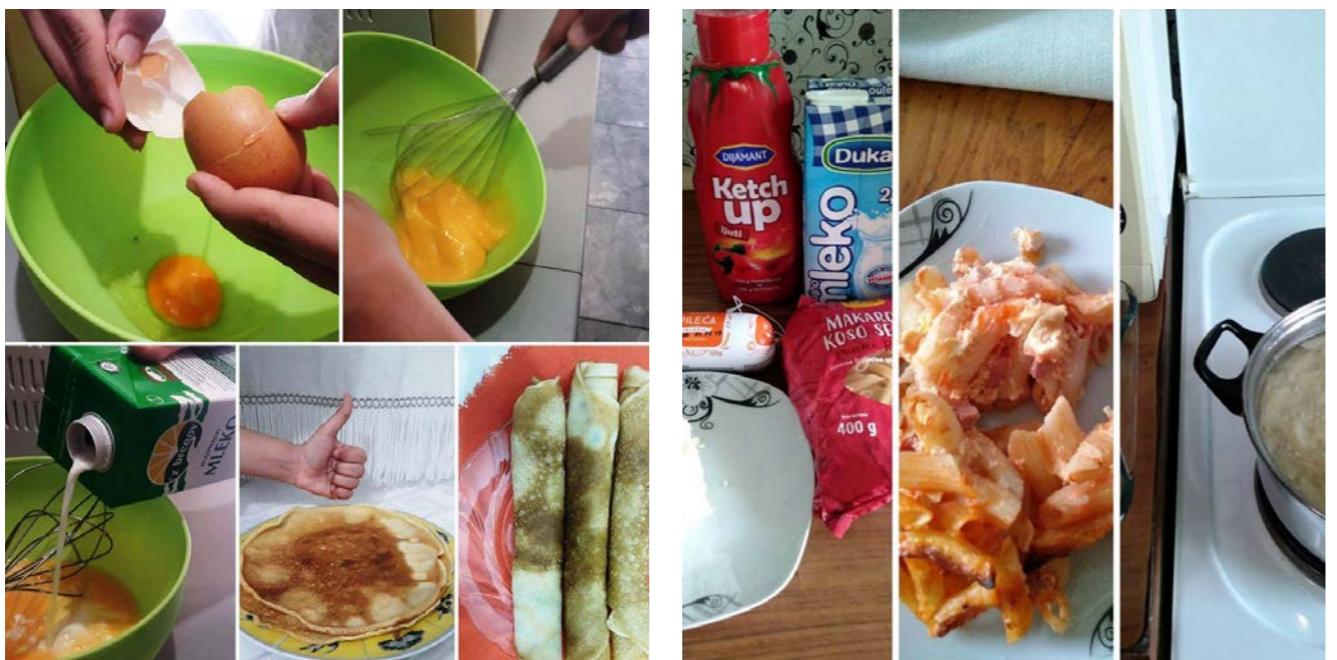
FB Marijana Stevanović

Sastojke biramo sami, svakome ostane višak povrća u frižideru, dodajmo uz to višak hleba od predhodnog dana.

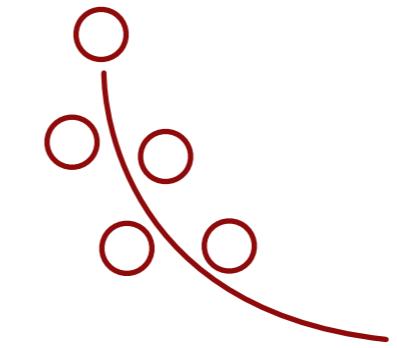

FB Maja Nešić Dinić ”

42

“

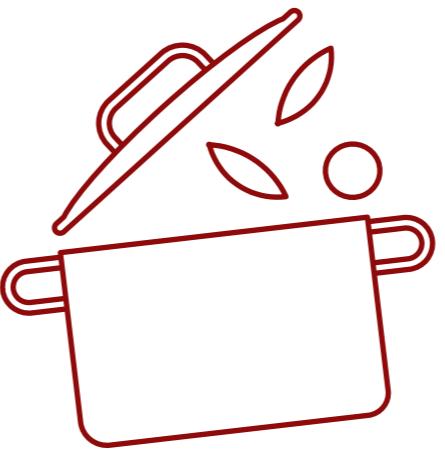
Učenici 5-2, 7-1 i 8-2 koji pohađaju Građansko vaspitanje dali su svoj doprinos akciji Moja kuhinja bez otpada. Pokazali su na fotografijama obroke napravljene od viška namirnica, obroka u čijoj pripremi se ne stvara otpad, ili na koji način oni i njihovi ukućani smanjuju otpad od hrane u svom domu.

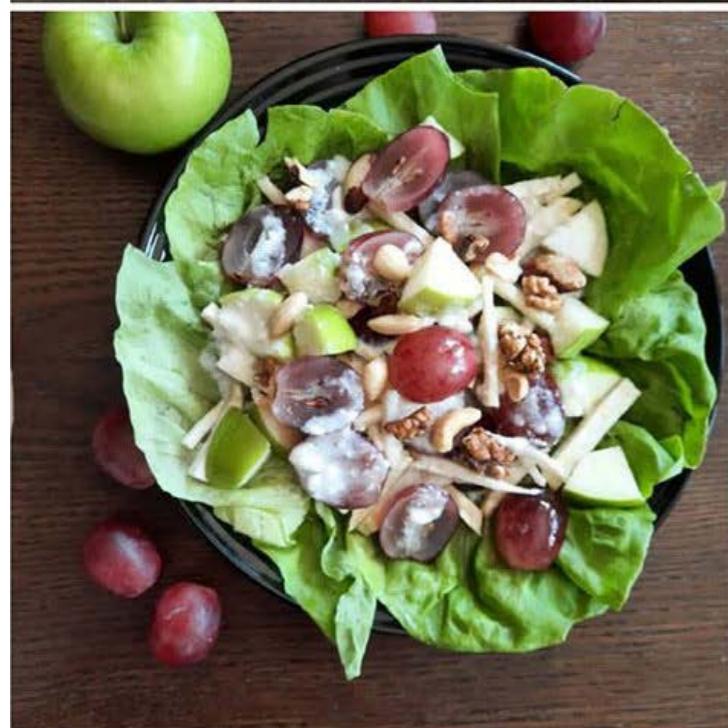

43

”

FB Maja Petrović ’’

Ne koristimo plastične kese i folije, umesto toga cefer i staklene posude za odlaganje. Umesto ubrusa koristimo pamučne krpe. Kada nam jojurt ili mleko budu pred istekom roka, stavimo ih u posudice za led, zamrznemo, pa koristimo za šejkove. Soc od kafe za prehranjivanje cveća, a koru limuna pomešanu sa sodom za čišćenje kamenca. Od voća koje nam duže ostane u frižideru, napravimo ukusne salate, sokiće ili šejkove. Od ostataka mesnog ručka, napravimo paštetu za doručak. Od viške suhomesnatih proizvoda, često napravimo picu. Za vreme Vaskrsa, joja uvek farbam u prirodne boje. Koristimo lukovinu, cveklu, šargarepu i spanać. Posebno sam ponosna na voće i povrće koje završi na mom licu, zajedno sa medom i šećerom, kao izvrstan pilin.

FB Olga Stanojević

Mere i ponašanje u kuhinji koje praktikujem i preporučujem. Namaz od patlidžana bi bio više namaz ako bi se dodao i sir, tako da će to da uradim sledeći put i tek takvo gа preporučujem. Ovako je na ivici da gа smatramo salatom, jedino gа izvlači to što je patlidžan pečen. Posebno je istaknuto da je doručak beogradski u cilju skretanja pažnje ka izborima u kupovini koji, u gradskoj dostupnosti, možda nisu najbrži i najjednostavniji, ali uz malo truda, ne samo što omogućavaju kvalitetnije proizvode, nego i značajno utiču na trošenje jednokratne ambalaže.

FB Danko Tepić ’’

Dva načina kako da iskoristite preostalo belo meso
Prvi: Belo meso isečete na krupnije komade, operećete zelenu salatu (može i paradajz), feta sir ili mladi sir, ispržite malo susama. Sve to lepo pomešate i prelijete sa malo jogurta. Dobiće te lepu i laganu salatu savršenu za večeru.
Drugi: Iseckate belo meso što sitnije, dodate pavlaku, majonez i kisele krastavčice i nafilujete palačinke.

FB Dragana Kukić Vojvodić

Zeljana...

Pre neki dan pravih pitu za ukućane i napravim manje fila nego što ide u pakovanje kora...pa je deo kora ostao neupotrebljen, smotah ja njih pa u frižider...rekoh, upotrebici ih sutra ili prekosutra za nešta luče isti slučaj sa listovima zelja, upotrebih sav fil za sarmice ostade nekoliko listova neupotrebljenih. Setih se ja da imam jaja i sir u frižideru, jer je policijski čas i nema kupovine i izlaska napolje Smuljah jaja, malo sira i to zelje koje sam isitnila pa isekah nožem i one kore koje su se sasušile i sve to ostavih u činiji u frižideru da se te kore doooooobro napiju smese i jutros ispekokh i dobih najbolju zeljanu ikada napravljenu.

Knedle od bajatoog hleba.

Sastoći

Za knedle: 500 g bajatoog hleba, 1/2 glavice sitno iseckanog crnoog luka, 2 čena sitno iseckanog belog luka, 100 ml mleka, 50 g parmezana (ili narendanoog kačkavalja), 3 jaja, kasicica suvoz začina, kašičica suvoz peršuna, kašičica bibera

Za sos: 5 kašika ulja, 1/2 glavice sitno iseckanog crnoog luka, 3 čena sitno iseckanog belog luka, 500 ml neutralne pavlake, kašičica suvoz začina, prstohvat muskačnog oraha, kašičica bibera, kašičica suve mirođije, 400 g različitih vrsta pečuraka, po svom izboru.

Priprema: Sitno izmrvit hleb u vanju, pa dodati i ostale sastojke za knedle, umesiti sve rukama i ostaviti u frižider 30 minuta. Nakon toga oblikovati knedle i kuvati u 1,5 l vode na tihoj vatru (nikako da ključa), oko pola sata.

Sos: Na ulju propržiti crni i beli luk, pa kada počnu da puštaju mirise, dodati iseckane pecurke i začine. Kada voda od pečuraka ispari, dodati pavlaku i kuvati još desetak minuta. Knedle ocediti od vode i servirati sa sosom.

FB Maja Petrović

FB Mirjana Tanasković

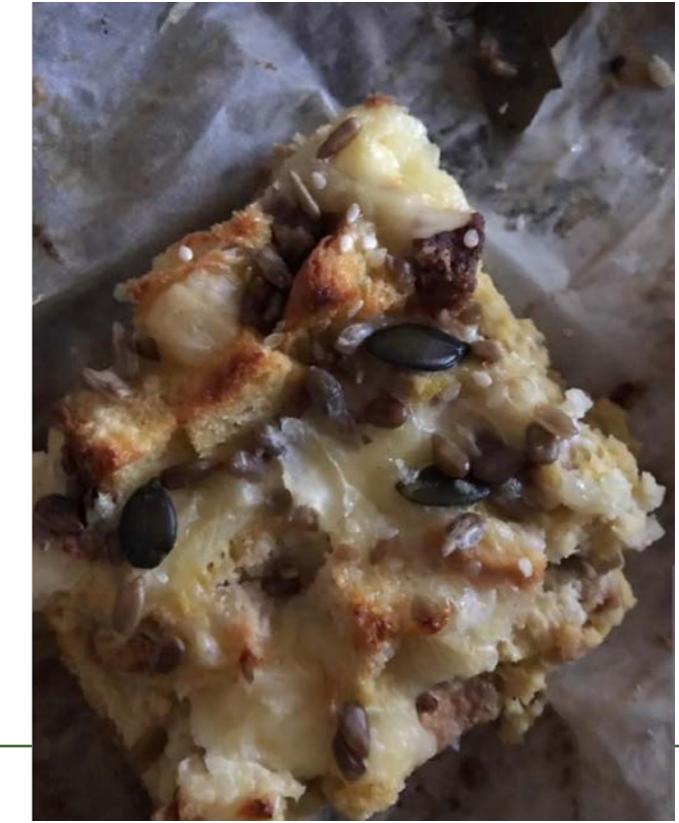
Pita pod nazivom "da se ne baci". Znate ono kad posle praznika, frižider je pun svega, a to sve pri kraju, zapravo pri dnu...pa da se to ne baci pomešate par jaja, jogurt sa dna flaše, mrve fete, pavlaku sa dna kantice, malo ulja, soli, prašak za pecivo, onu kiselu vodu koja već gubi mehurice, onaj sir koji se izmrvio u kanticu, ma zapravo sve i svašta sa čim ne znate šta ćete. Uzmite koru za pitu, premažete smesom, urolate pa savijete "pužić" i spustite u tepsiju, pa sledeću koru urolate pa nastavite oko prvog "pužića" i sve tako dok ne popunite tepsiju. Ostatkom smese prelijete pitu i "bacite" na pečenje. Na kraju dobijete preukusnu pitu, koja podseca na burek sa sirom iz pekare, a raspremili ste frižider i niste bacili višak hrane

” @alijamadzovic

FB Marijana Stevanović

Pica hleb

Bajati hleb iseći na jednake kockice, što bajatiji to bolje. Poređati u pleh kockice hleba, a posebno umutiti dva jaja, malo mleka, malo vode, parče sira i posoliti. Preliti preko hleba, posuti susamom i staviti da se peče. Količine: na 1 hleb 300 ml tečnosti, a umesto mleka može i surutka ili obična voda ako nema mleka.

Pobednici

Prva nedelja

- 1) Marija Boškov
- 2) Nebojša Andelković
- 3) @stanojevican_d91, @moj.dorucak.
Aleksandar Columbu i Milja Vuković

Druga nedelja

- 1) Craig Hempfling
- 2) Milica Milica
- 3) Nikolina Nikolić

Specijalne nagrade iznenađenja dodeljene su Dijani Ademović za kreativnost, @onlyplants_and_danijela za sjajne predloge, @chief.mini za ideju i Aliji Madžoviću kao posebnom glasu mladih.

Treća nedelja

- 1) Marina Bambina (Instagram)
- 2) Kad istoričarka zakuva (Instagram)
- 3) Maja Petrović (Facebook)

Za specijalno zalažanje nagrade su dodeljene Osnovnoj školi "Ljuba Nešić" iz Zaječara i Ekološkoj predškolskoj ustanovi „Stonogica“. Nagrade za poseban doprinos konkursu dodeljene su organizaciji Donorum, bloku Recepti Male Babe i Danici Petrović Blagojević.

inovativnaresenja@klimatskepromenars

<http://inovacije.klimatskepromenars/>